

IRAUPEN
LUZEKO ZAINKETAK
PERTSONALIZATZEKO
JARDUNBIDE EGOKIEN
AINTZATESPENAK

AKTIBISMOA BULTZATZEA,
GIZARTEA ALDATZEKO ERAGILE GISA
ERAKUNDEA: ARGIA FUNDAZIOA

B ARDATZA: EGUNEROKO BIZITZA ESANGURATSUA

Aktibismoaren sustapena, gizartea aldatzeko eragile gisa: Gizartean baloratutako roletan oinarritutako ekimen berritzailea, eguneroko bizitza harreman, jarduera eta errutina esanguratsuekin ahalbidetzen duena.

JARDUNBIDE EGOKIAREN GARAPENA

- Abiapuntuko egoera aztertzeke prozesua.

Historian zehar, desgaitasun psikikoa duten pertsonen laguntzeko erakundeek zailtasunak izan ditugu (baliabide falta, aurreiritziak, eta abar) bezeroak (erabiltzaileak) gure zerbitzuetan duen esperientzia pertsonalizatzeko eta estigma sozial erantsia saihesteko. Ondorioz, erabiltzaileak ingurune isolatu eta zurrin batean bizi ziren, beren bizitza-historiarekin zerikusirik ez zuten jarduerekin, denbora hartzera eta agian diru pixka bat irabaztera zuzenduta. Ondorioak honako hauek ziren: interesik gabeko arazoak, ordena-arazoak (ez dute betetzen, ez dute erantzukizunik hartzen), erabiltzaileen kexak eta marjinazioa. Egoerak asegabetasuna sortzen zuen profesional askoren artean.

Hasiera batean, elkarsorkuntzaren ikuspegitik heltzen diogu egoerari, erabiltzaileen eta profesionalen artean, baliabideetako bizitzari, eta, bereziki, jarduerari. Eraitza profesionalen artean gogobetetze handiagoa eta erabiltzaileen esperientzia aberastea izan zen, baina baliabidea bera baino ez zen izan, eta eragin txikia izan zuen haren irudi publikoan. Prozesu horrekin batera, erabiltzaileek gizartean presentzia handiagoa eta hobe izateko itxaropenak adierazten zituzten, eta hori lortzeko laguntza eskatzen zuten.

Erabiltzaileek ukatu egiten zuten gaixo gisa jokatzeko agindu soziala, gizarte-balio marjinalarekin, eta erdiko gizarte-eremu bat okupatzea eskatzen zuten, baliozko ekarpena aitortuko zitzaiena.

- Landu beharreko beharra(k) identifikatzea.

Laguntza-eskaera horiek aztertzen ditugu, gure esku hartzeko ereduaren ildotik rol baliotsuak betetzeko. Gure ustez, gaixotasun mentalak bizitzako esparru guztietan du eragina, eta eskaintzen dugun laguntza bizi-kalitatea berreskuratzera bideratuta dago horietan guztietan, baita gizartean parte hartzera ere. Ikuspegi horretatik, erabiltzaileekiko dugun funtzioa honako hau da: laguntza ematea gizartean nahi duten rola bete dezaten, baldintzatzen dituen estigma alde batera utzita.

Horrenbestez, jorratu beharreko premia bat definitzen dugu: erabiltzaileei lortu nahi duten rola betetzeko baliabideak eta aukerak ematea, gaixotasun mentalaren estigma hautsiz.

- Jardunbide egokia ezartzeko hedapen-prozesua.

Jardunbide egoki horren ezarpenean elkarren gainean jartzen diren 3 fase ikusten ditugu:

1. Sorkuntza-fasea: "gizarteari bere esperientzia eman" nahi dioten pertsona jakin batzuen laguntza-eskaerei erantzuten diegu. Beharrezko baliabideak identifikatu eta sortzen ditugu (prestakuntza, laguntza logistikoa, motibaziorako eta ahaldunderako laguntza), bai eta gaixotasun mentala duten pertsonen gizarteari ekarpen baliotsuak egiten dizkioten "aktibismo soziala" gauzatzeko aukerak ere. Inplikatuaren artean sortutako proiektu pilotuen formatuarekin lan egiten dugu, eta horiek aldizka ebaluatu eta hobetzen ditugu.
2. Sendotze-fasea: sortutako baliabideak eskaintzen dizkiogun kolektiboa zabaltzen dugu. Argia erakundearen antolamendu-egituran txertatzen ditugun "gizarte-aktibismoaren" asmoei laguntzeko programen formatu bat definitzen dugu. Programek prestakuntza-fase bat (barnekooa) eta jarduera-fase bat dituzte, eta Argia-ren estigmaren aurkako jardueran integratzen dira. Jarduera horrek, autonomikoki edo beste batzuekin lotuta, gizartean baliotsuak diren rolak betetzeko aukerak sortzen ditu.
3. Zabaltze-fasea: aurreko faseekin batera, laguntza-eskaerak eta rol berriak betetzeko unean uneko aukerak sortzen dira, eta horiei erantzuten diegu. Gure laguntzaren xede diren rolen dibertsifikazio horrek proiektu pilotuen fase berri batera garamatza, non beste erakunde batzuekiko lankidetzak garrantzi handia hartzen duen.

- Mugarri esanguratsuak.

Honako Mugarri esanguratsu hauek bereizten ditugu:

- 2014: erabiltzaileen borondatezko programa pilotua: erabiltzaile-talde batek POP metodologia (pertsonarengan oinarritutako plangintza) erabiltzen du Argia-n boluntariora-eginkizunak betetzeko, eta pozik daude horrekin.
- 2014-15-16: erabiltzaileek gizarte-garrantzia duten rolak eskatzen eta beren gain hartzen dituzten egoerak sortzen ditugu (1. pertsonako hezitzaileak dira, "boluntariora-eginkizunak", "bezeroen gogobetetze-inkesta" diseinatu eta aztertzen dute, jaietako ekintzetan laguntzen dute, Klub Sozialaren kudeaketan laguntzen dute). "Gazteei eta gaixotasunean hasten diren beste batzuei laguntzeko laguntza" eskatu dute.
- 2016: ALEHOP programa pilotuari ekin genion. Programa horretan, erabiltzaile talde batek "estigmaren aurkako hitzaldiak" ematen ditu gaixotasun mentalaren inguruan.
- 2017: hiru erabiltzailek "elkarri laguntzeko agente" izateko prestakuntza jaso zuten: programa pilotu hau hasi genuen. Erabiltzaileak Truke eta Sentsibilizazio Jardunaldian parte hartu zuten.
- 2018: Erabiltzaileek Ate irekien jardunaldietan parte hartu zuten.
- 2019: erabiltzaileak, "Elkarri Laguntzeko Agenteak", Argia-ren "Elkarri Laguntzeko Agenteak" ikastaroan sartu ziren hezitzaile gisa.
- 2021: ALEHOP programa estimazio-prozesuan txertatu zen. Erabiltzaileek, profesionalekin koordinatuta, truke-jardunaldietan antolatzen dituzte. DOKUMENTALAREN antolakuntzan eta aurkezpenean parte hartzen dute.
- 2022: erabiltzaileek ONDAREAREN EUROPAKO JARDUNALDIEN antolaketa parte hartzen dute, eta bat protagonista da. Irratsaio bat igortzen hasi ziren.
- 2023: erabiltzaileek eduki baliotsuko antolaketa-rolak bete dituzte Horma-irudi Komunitarioan. "Elkarri laguntzeko agenteak" programa Estiman integratu da.

- Inbertsioak baliabideetan eta erabilitako denboran.

Inbertsio nagusiak honako hauek izan dira: programak pilotatzeko denbora eta profesionalen gaikuntza, beharrezkoak diren funtzio eta harreman-estilo berriak beren gain hartzeko.

AKTIBISMOA BULTZATZEA, GIZARTEA ALDATZEKO ERAGILE GISA
ERAKUNDEA: ARGIA FUNDAZIOA

- Aurkitutako zailtasunak.

Hona hemen aurkitutako zailtasunak:

- Argia-ko profesionalok gure zaintza-funtzioa birdefinitu dugu; botere-posizio batetik, ahalduntze-prozesuan laguntzera igaro gara. Horrek erresistentziak eragin ditu pertsona batzuegan, haien lan ona zalantzan jartzen baitute.
- Argia-ren zerbitzuek “aktibismo” programei eskakizunak planteatzen dizkiete. Programak berak bermatu behar du ez diola kalterik egiten erabiltzaile “aktibistari” (pertsonek autozaintetako gaitasunak garatu behar dituzte). Gainera, zerbitzuek erabiltzaile aktibisten profil berriak txertatu behar izan dituzte, bai planteatzen dituzten eskari-erronkei dagokienez (protagonismo handiagoa eguneroko bizitzan, erantzun berriak), bai beste erabiltzaile batzuentzako “baliabide” gisa duten funtzioari dagokionez (elkarri laguntzeko agenteak, boluntarioak...).
- Programak pilotatzeko denborak erabiltzaileetatik (gaixotasun mentalaren inpaktua areagotzea, autozainteta-beharrak) eta profesionaletatik (gaitasunak galtzea programaren bideratzailean aldaketak) sortzen diren gorabeheretara egokitu behar izan du.

- Soluzio aplikatuak (bultzatu nahi diren eremu desberdinetako ekintzak nabarmenduz).

Honako soluzio hauek aplikatu dira:

- Programen bideratzaileen hasierako prestakuntzan eta tutoretzan inbertitzea.
- Etengabeko prestakuntzan inbertitzea (esku hartzeko eredua, balioak-kode etikoa) eta konpetentzia “erraztea” garatzea. Aurrerapenak erakunde osoari zabaltzea.
- Proiektu pilotuak batera sortzeko, gauzatzeko, ebaluatzeko eta etengabe berrikusteko formatuan gauzatzea, eskariak eta erakundean sortutako inpaktua txertatuta.

- Behar izan diren lankidetzak.

Prozesu honetan lankidetzak ezarri ditugu:

- INTRAS FUNDAZIOAREKIN egindako akordio bati esker, “Elkarri laguntzeko agenteak” programa hasi ahal izan da.
- WHY NOT FUNDAZIOAREKIN egindako akordio bati esker, irratsaio bat egin daiteke.
- Getxoko Udalarekin eta Eraldatuz enpresarekin egindako akordio bati esker, ONDARE JARDUNALDIAK
- Sorkari enpresarekin eta Getxoko Udalarekin egindako akordio bati esker,
- Carmen Gandarias Fundazioak (BFAko DAS, Bilboko Udala) proiektua finantzatzeko mural komunitarioa egin ahal izango du.
- Ikastetxeen lankidetzak: BHI, Eskolapioak...

- Ekimenaren balorazio-irizpideei buruzko informazioa: berrikuntza, transferigarritasuna, ebaluazioa eta emaitzak.

- **BERRIKUNTZA:** Proiektua berritzailea da Argian eta Bizkaian, eta erabiltzaileei sozialki baliotsuak diren rolak gauzatzeko eskatzen zaienean sortzen da. Rol horiek beren bizi-proiektuarekin lotzen dira, gure BALIOEN planteamenduetarekin lotzen da, eta profilak (erabiltzaileenak, profesionalenak) birdefinitzeko eta beste erakunde batzuekin lankidetzan aritzeko mugimendu bat sortzen da, horri erantzuna emateko.

Proiektu pilotuak planteatu ditugu, non eragile guztiek (erabiltzaileek eta inplikaturako profesionalek, antolaketa-inguruneak eta hirugarren eragileek) lankidetzan jardun duten programak elkarrekin sortzeko, horien guztien beharrei erantzuna emateko planteatuz eta bilatuz.

Lehenengo proiektuak Argian eta Argiarentzat sortu dira, eta berehala gizarteratu dira, beste erakunde batzuekin lankidetzan aritu nahian.

ERAKUNDEA: ARGIA FUNDAZIOA

- **TRANSFERIGARRITASUNA:** Esperientzia erraz transferi daiteke, eredu teorikoetan oinarritzen da: Errekuperazio-eredua, gizarte-diseinu iteratiboa, antolamendu-aldaketarako coaching-a. Zehazki, hauek dira arrakasta ahalbidetu duten eta haren erreplikagarritasuna bermatzen duten elementuak: eragile guztien arteko adostasunean oinarritutako lana zuzendaritzaren laguntzarekin, hautemandako beharrei erantzuteko formatu berri bat sortzeko guztion prestasuna, eragileek planteatutako egoeretara aurrerapen-erritmoa egokitzea.
- **EBALUAZIOA:** Programak behin eta berriz gauzatu, ebaluatu eta birdiseinatu dira (gero eta eragile gehiago integratuz), inplikaturako guztiei ekarpen esanguratsua egin zaiela ziurtatu arte.
- **EMAITZAK.** Lortutako emaitzak onak dira eta “aktibismoko” programa berrietarako eta beste eragile batzuekin lankidetzan aritzeko bidea irekitzen dute. Denboran aktibismo-rolak gauzatzeak pertsonen nortasunaren eta gaitasunen definizio positiboa eragiten du, eta harremanak eta egiten dituen jarduerak birdefinitzen ditu. Baliabidean eta ingurunean eragina du.

EMAITZAK ETA ERAGINA

2014tik, erabiltzaileen aktibismoari laguntzeko lehen ekimen bat abiarazi genuen, eta orain arteko bilakaera nabaria izan da.

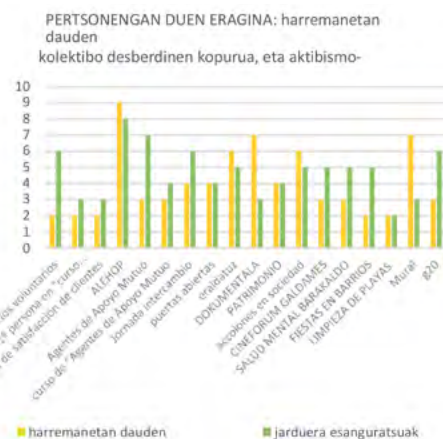

Pertsonei rol aktibistak betetzeko eskaintzen dizkiegun aukera motak hazi egiten dira (2 mota desberdinetatik 16ra pasatzen dira, batzuk hasieratik gaur egunera arte), eta askoz azkarrago hazten dira horietan inplikatzeko diren pertsonak (rol mota batzuetan) (2014an 9 ziren, eta 2023an 192).

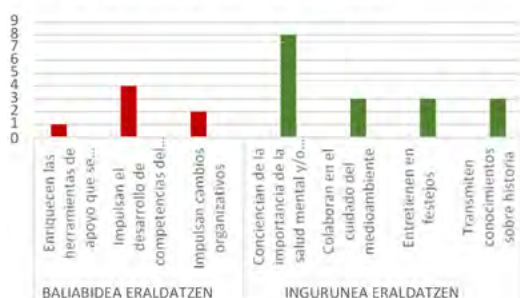
AKTIBISMOAK
erabiltzaileen

bizitzan eragiten du deialdiak proposatutako zentzuan: **eguneroko bizitza, harreman, jarduera eta errutina esanquatsuekin.**

Ohiko harremanak beste posizio batetik birformulatzan ditu: beste erabiltzaile batzuk, Argia profesionalak; eta harremanak sortzen dira kolektibo berriein: etorkizuneko boluntarioak, kanpoko profesionalak, kazetariak, politikariak, irakasleak, ikasleak, udalerrietako auzotarrak, kaltetuen senideak, artistak... (2-9 kolektibo desberdin). Gainera, jarduera esanguratsuak errazten ditu: edukia diseinatzan dute, jarduera antolatzen dute, marketina egiten dute, exekuzioa kudeatzen dute, sortutako harremanak kudeatzen dituzte, aldaketak ebaluatzen eta proposatzen dituzte, haien artean zaintzen dira, Argia ordezkatzan dute (3-8 jarduera esanguratsu desberdin).

Rol aktibisten eragin soziala

Gainera, AKTIBISMOAK eragin sozialagoa du: Argiaren gairina munduan (erabiltzaileei eskaintzen zaizkien laguntza-tresnak aberasten dituzte, profesionalaren gaitasunen garapena bultzatzen dute, antolaketa-aldaketak bultzatzen dituzte), beste batzuek gizartean eragiten dute, eta kultura- eta jarrera-aldaketa eragiten dute gaixotasun mentala duten pertsonetikiko, balioa ematen duten subjektuekiko (kontzientziatu, ingurumena zaindu, entretenitu, ezagutzak transmititu...).

Gaitasunak, antolaketa-egitura eta hirugarrenetikiko aliantzak garatu ditugu, AKTIBISMO proiektu hau jasagarria eta teknikoki eta ekonomikoki bideragarria izan dadin.